

KĀRTĪBA PAR HIGIĒNAS PRASĪBĀM PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

Liepāja

Nr. 11

*Izstrādāta saskaņā ar 2013.gada 17. septembra
MK noteikumiem Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu
uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem un izglītības iestādēm,
kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu"*

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Kārtība par higiēnas prasībām pirmsskolas izglītības iestādē (turpmāk – kārtība) nosaka higiēnas prasības izglītības iestādes personālam (turpmāk – darbinieki) un bērniem Liepājas pirmsskolas izglītības iestādē "Mazulītis" (turpmāk – iestāde).
- 1.2. Par kārtības ievērošanu ir atbildīga iestādes vadītāja.
- 1.3. Higiēnas prasību ievērošanu kontrolē Veselības inspekcija.
- 1.4. Pārtikas aprītes prasību ievērošanu kontrolē Pārtikas un veterinārais dienests.
- 1.5. Iestādes darbinieki ir apmācīti higiēnas jautājumos.

2. Minimālās higiēnas prasības dienas režīma ievērošanai

- 2.1. Dienas režīms noteikts atbilstoši bērnu vecumam un attīstībai, paredzot arī fiziskās aktivitātes un pastaigas svaigā gaisā.
- 2.2. Ja gaisa temperatūra ir zemāka par mīnus 10 °C, pastaigas svaigā gaisā netiek organizētas bērniem, kas jaunāki par trim gadiem.
- 2.3. Pēc pusdienām bērniem tiek nodrošināta atpūta.
- 2.4. Starp ēdienreizēm ievēro trīs līdz četru stundu intervālu.
- 2.5. Elektronisko saziņas līdzekļu (piemēram, datora, planšetdatora u.c.) lietošana bērniem tiek pieļauta ne ilgāk par 15 minūtēm un ne biežāk kā divreiz dienā.

3. Preventīvie pasākumi iestādē

- 3.1. Iestādē veic šādus preventīvos pasākumus, lai mazinātu infekcijas slimību izplatīšanos:
 - 3.1.1. māca bērniem higiēnas pamatprincipus;
 - 3.1.2. darbinieki kārtīgi nomazgā rokas un palīdz (uzrauga) to izdarīt bērniem;
 - 3.1.3. kārtīgi noslauka rokas, roku slaucīšanai bērniem izmanto individuāli iezīmētus dvieļus;
 - 3.1.4. ievēro normatīvajos aktos noteikto kārtību par telpu vēdināšanu un mitro uzkopšanu;
 - 3.1.5. iestāde neuzņem bērnu ar infekcijas slimību pazīmēm (sk. "Kārtība par rīcību gadījumos, kad bērnam konstatētas infekcijas slimību pazīmes"), kā arī ar pedikulozi.
- 3.2. Darbinieki mazgā rokas šādos gadījumos:
 - 3.2.1. pēc ierašanās darbā;
 - 3.2.2. ikreiz, kad tās ir redzami netīras;
 - 3.2.3. pēc tualetes apmeklējuma;
 - 3.2.4. pirms saņemot ēdienu un pirms ēšanas;
 - 3.2.5. pēc pieskaršanās jebkurām virsmām, kas varētu būt netīras;
 - 3.2.6. pēc šķaudīšanas, klepošanas un deguna šņaukšanas. Tam nolūkam jāizmanto vienreizlietojamo salveti, kuru pēc lietošanas izmet atkritumu tvertnē un nomazgā rokas;
 - 3.2.7. citos gadījumos, kad atbildīgais darbinieks uzskata to par nepieciešamu bērna veselībai.

4. Tīras vides nodrošināšana

- 4.1. Iestādē ir izstrādāts telpu uzkopšanas un dezinfekcijas plāns, norādot tīrāmās telpas un aprīkojumu, tīrīšanas biežumu, veidus, izmantotos dezinfekcijas līdzekļus.
- 4.2. Uzkopšanu iestādē veic ar mazgāšanas līdzekli saturošu siltu ūdeni, lai notīrītu netīrumus un taukvielas, kas var saturēt mikroorganismus. Atsevišķos gadījumos izmanto dezinfekciju.
- 4.3. Lai nodrošinātu iedarbības efektivitāti, dezinficējamās virsmas vispirms kārtīgi notīra. Dezinfekcijas līdzekli izmanto atbilstoši tā lietošanas pamācībai un paredzētajam mērķim.
- 4.4. Grīdas uzkopšanu veic ne retāk kā divas reizes dienā.
- 4.5. Grīdas paklājus regulāri tīra ar putekļsūcēju un veic mitro uzkopšanu.
- 4.6. Gadījumā, ja nākas saskarties ar ķermeņa izdalījumiem (izkārnījumiem, urīnu, vēmekļu masām), asinīm vai izšķīstītiem ķermeņa šķidrumiem, veicot virsmu un telpu uzkopšanu, lieto individuālās aizsardzības līdzekļus - vienreizējas lietošanas cimdus. Tīrīšanai izmanto vienreizlietojamus papīra dvieļus, pēc lietošanas tos izmet.
- 4.7. Lai izvairītos no baktēriju pārnesšanas, katrai telpu grupai, piemēram, rotaļu telpās, virtuvēs, garderobēs un tualetēs izmanto atsevišķu uzkopšanas inventāru. Tas ir iezīmēts.

5. Teritorija un ēka

- 5.1. Iestāde ievēro šādas prasības:
 - 5.1.1. teritorijā apzaļumošanai aizliegts izmantot augus, kas ir bīstami cilvēka veselībai, arī augus ar dzelkšņiem un indīgām daļām;
 - 5.1.2. teritorijas daļa, kuru lieto bērni, ir iezogota;
 - 5.1.3. teritorijā ir paredzēta vieta bērnu ratiņu novietošanai;
 - 5.1.4. teritorijā ir rotaļu un sporta zona, saimniecības zona;
 - 5.1.5. rotaļu zonā un sporta zonā ir smilšu kastes, kuras pārklāj laikā, kad bērni tās nelieto. Smiltis kastē nomaina reizi gadā – pavasarī;
 - 5.1.6. rotaļu un sporta zonā iekārtoti pirmsskolas vecuma bērniem atbilstoši, droši rotaļu laukumi un sporta aprīkojumi un segumi;
 - 5.1.7. saimniecības zonā ierīkoti blīva seguma laukumi sadzīves atkritumu konteineru novietošanai. Atkritumus uzglabā slēgtos konteineros, lai tiem nepieklūtu kaitēkļi un grauzēji, kā arī lai nepieļautu pārtikas, dzeramā ūdens un vides (tai skaitā teritorijas) piesārņošanu (sk. 1. pielikumu).
- 5.2. Tiek ievērotas šādas prasības iestādes ēkai:
 - 5.2.1. ēka projektēta un pielāgota atbilstoši iestādes darbībai;
 - 5.2.2. preču iekraušanai un izkraušanai ēkā paredzēta atsevišķa ieeja.

6. Telpas

- 6.1. Iestāde ievēro šādu minimālo telpu platību (ja guļamtelpa apvienota ar grupas telpu, tad platību grupas telpā vienam bērnam aprēķina, atskaitot no telpas kopējās platības gultu aizņemto platību saliktā veidā. Jaukta vecuma bērnu grupām platību nosaka atbilstoši vecākajai bērnu grupai) vienam bērnam:
 - 6.1.1. jaunākam par trim gadiem – grupas telpa 2,5 m², guļamtelpa 1,8 m²;
 - 6.1.2. vecākam par trim gadiem – grupas telpa 3,0 m².
- 6.2. Iestādē ierīkotas telpas katrai bērnu grupai, ievērojot bērnu vecumu:
 - 6.2.1. ģērbtuve (ja nav iespējams nodrošināt ģērbtuvi katrai grupai, pieļaujama to apvienošana);
 - 6.2.2. grupas telpa;
 - 6.2.3. guļamtelpa vai guļamtelpai pielāgojama grupas telpa;
 - 6.2.4. tualete (ja tualeti nav iespējams ierīkot, bērniem, kas vecāki par trim gadiem, nodrošina tās pieejamību citā ēkas daļā);
 - 6.2.5. vieta trauku mazgāšanai.

6.3. Iestādē ierīkotas personāla un saimniecības telpas:

- 6.3.1. personāla telpas;
- 6.3.2. mācību telpas;
- 6.3.3. iestādes vadības telpas;
- 6.3.4. telpa veļas uzglabāšanai un gludināšanai;
- 6.3.5. personāla tualetes telpas;
- 6.3.6. atsevišķa telpa bērnu veselības aprūpei, kā arī bērna īslaicīgai izolācijai saistībā ar infekcijas slimību;
- 6.3.7. zāles telpa, kas ir pielāgota bērnu pasākumu, mūzikas un sporta nodarbību rīkošanai;
- 6.3.8. virtuves telpas (ēdiena gatavošanai, sadalei, uzglabāšanai).

7. Telpu iekārtojums

- 7.1. Telpu apdarei un to aprīkojumam izmanto viegli tīrāmus, dezinficējamus un telpu funkcijai atbilstošus materiālus.
- 7.2. Grīdas segumam izmanto materiāla pārklājumu, kas nav slidens.
- 7.3. Iestāde nodrošina tīras, bērnu vecumam atbilstošas un drošas rotaļlietas.
- 7.4. Iestāde nodrošina bērniem atpūtu pēc pusdienām, pieļaujams arī alternatīvi guldināšanas veidi: uz matračiem, zemām gultiņām. Bērnu guldināšanai, kas vecāki par trim gadiem, var izmantot nostiprinātas divstāvu gultas.
- 7.5. Ģērbtuvē ierīko individuālus skapjus vai plauktus katra bērna apģērba un apavu glabāšanai, kā arī vietu bērnu apģērba un apavu žāvēšanai.
- 7.6. Grupas telpas aprīko ar mēbelēm, kas izgatavotas no veselībai nekaitīga materiāla un kas atbilst bērna augumam (sk. 2. pielikumu).
- 7.7. Iestāde uzrauga, lai bērna likumiskie pārstāvji nodrošina bērnam individuālos mutes higiēnas piederumus (zobu suku, zobu pastu un neplīstoša materiāla glāzi). Zobu suku un glāzi skalo siltā tekošā ūdenī pēc lietošanas. Vasaras periodā strādājot dežūrgрупās, skolotājs uzrauga, lai katram bērnam ir individuāli mutes higiēnas piederumi.

8. Tualetes telpas

- 8.1. Ne retāk kā divas reizes dienā veic tualetes telpu mitro uzkopšanu. Klozetpodus, durvju rokturus, gaismas slēdžus, ūdens krānus un tualetes poda ūdens pogas dezinficē ne retāk kā divas reizes dienā.
- 8.2. Mazus bērnus uzrauga tualetes lietošanas un roku mazgāšanas laikā.
- 8.3. Tvaletē ir tualetes papīrs un šķidrās ziepes.
- 8.4. Bērnu grupu telpu tualetēs nodrošina vienu mazgātņi uz astoņiem bērniem un vienu mazgātņi personālam.
- 8.5. Roku mazgātnes ir bērna augumam piemērotā augstumā.
- 8.6. Sēdpodus mazgā pēc katras lietošanas reizes ar mazgāšanas līdzekli un dezinficē pēc nepieciešamības. Klozetpodus dezinficē pēc vajadzības, bet ne retāk kā divas reizes dienā.
- 8.7. Tvaletē, kas paredzēta bērniem, jaunākiem par trim gadiem, nodrošina:
 - 8.7.1. ja nepieciešams, nelielus paliktņus kājām;
 - 8.7.2. dušas ar lokanu vadu, atsevišķu sanitāri tehnisko ierīci ar ūdens pievadu un noteku sēdpodu mazgāšanai;
 - 8.7.3. katram bērnam sēdpodu ar marķējumu;
 - 8.7.4. podiņus uzglabā tualetes telpā.
- 8.8. Tvaletē, kas paredzēta bērniem, vecākiem par trim gadiem, nodrošina vienu klozetpodu uz astoņiem bērniem, ierīkojot atsevišķas kabīnes meitenēm un zēniem.

9. Veļa un veļas mazgāšana

- 9.1. Iestādes darbinieki ģērbj halātus, tos maina ne retāk kā reizi nedēļā.

- 9.2. Katram bērnam tiek nodrošināts individuāls tīrs gultas veļas komplekts.
- 9.3. gadījumā, ja bērnam konstatētas infekcijas slimības, gultas veļu maina nekavējoties.
- 9.4. Tīro veļu glabā tīrā, sausā vietā, atsevišķi no netīrās veļas.
- 9.5. Lietoto veļu savāc un līdz mazgāšanai uzglabā atsevišķos maisos vai tvertnēs ar vāku. Veļa tiek mazgāta veļas mazgātavā, kas nodrošina bērnu veļas mazgāšanu atsevišķi.
- 9.6. Katram bērnam nodrošina tīrus dvieļus (atsevišķi roku un kāju slaucīšanai) ar individuālu marķējumu un pakaramo. Pieļaujama arī vienreizējās lietošanas dvieļu izmantošana.
- 9.7. Gultas veļu un dvieļus maina ne retāk kā reizi 10 darbdiēnās, bet, ja nepieciešams, arī biežāk.

10. Ēdināšana

- 10.1. Iestāde ir noslēgusi līgumu ar SIA "Māras Lācis" par bērnu ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu un ēdināšanas bloku, iekārtu un inventāra nomu. Bērnu ēdināšanas pakalpojumu sniedzējs nodrošina bērnu ēdināšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par pārtikas aprites uzraudzību un normatīvajiem aktiem par uztura normām izglītības iestāžu bērniem.
- 10.2. Iestādes medicīnas māsa veic bērnu ēdināšanas kontroli, ņemot vērā MK noteikumus par uztura normām, saskaņo ēdienkarti no vienas līdz divām nedēļām ar ēdināšanas pakalpojumu sniedzēju.
- 10.3. Iestādes medicīnas māsai ir tiesības ēdināšanas pakalpojumu sniedzēja atbildīgās personas klātbūtnē pārbaudīt ēdienu pagatavošanas procesus, pagatavoto ēdienu kvalitāti un to atbilstību tehnoloģiskajai dokumentācijai.
- 10.4. Iestādes medicīnas māsa uzrauga bērnu ēšanas procesu.
- 10.5. Trauki, galda piederumi un virtuves inventārs atbilst obligātajām nekaitīguma prasībām, kas noteiktas materiāliem un priekšmetiem, kuri nonāk saskarē ar pārtiku. Traukiem jābūt marķētiem, norādot pielietojumu un grupas numuru. Aizliegts lietot alumīnija galda piederumus un alumīnija traukus. Trauku, galda piederumu, virtuves mazgāšanai izmanto atbilstošus mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus, ievērojot to lietošanas instrukciju.
- 10.6. Skolotāja palīgiem/auklēm saņemot ēdienu, ēdinot bērnus un darbojoties virtuvē, jāvalkā šim darbam domāts (marķēts) spectērps un galvassegas. Ar šo tērpu aizliegts veikt grupas telpu kopšanas darbus. Stingri aizliegts ieiet tualetes telpās spectērpos.
- 10.7. Skolotāja palīgs/aukle pēc ēdienreizes ēdiena atlikumus novieto iestādes teritorijā saimniecības zonā speciāli tam paredzētajā konteinerā (sk. 1.pielikumu).
- 10.8. SIA "Māras Lācis" nodrošina ēdiena atlikumu izvešanu 3 reizes nedēļā.

11. Ūdensapgāde un kanalizācija

- 11.1. Pakalpojuma sniegšanas vietā dzeramais ūdens atbilst dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma prasībām un bērniem ir brīvi pieejams. Bērniem slāpju remdēšanai nodrošina individuālus vai vienreizējās lietošanas traukus.
- 11.2. Ēkā ir aukstā un karstā ūdens apgāde, kanalizācijas sistēma.

12. Apkure, ventilācija, apgaismojums

- 12.1. Pieļaujamā minimālā gaisa temperatūra telpās, kurās uzturas bērni:
- 12.1.1. kas ir jaunāki par trim gadiem, – vismaz 20 °C;
- 12.1.2. kas ir vecāki par trim gadiem, – vismaz 18 °C.
- 12.2. Gaisa apmaiņu telpās nodrošina, tās regulāri vēdinot. Iestādē tiek nodrošināta telpu vēdināšana katru dienu pirms bērnu ierašanās un pēc bērnu došanās prom no iestādes (sk. 3.pielikumu).
- 12.3. Telpās nodrošina dabisko un mākslīgo apgaismojumu. Mākslīgā apgaismojuma līmenis grupas vai rotaļu telpā ir 300 luksu (Lx).

13. Telpu, iekārtu un inventāra uzturēšanas kārtība

13.1. Telpu mitro uzkopšanu veic atbilstoši iestādes izstrādātam telpu un aprīkojuma uzkopšanas un dezinfekcijas plānam. Ģērbtuves, grupas, zāles un tualetes mitro uzkopšanu veic ne retāk kā divas reizes dienā.

13.2. Dezinfekcijas līdzekļus izmanto atbilstoši to lietošanas prasībām un uzglabā speciāli paredzētā bērniem nepieejamā vietā.

13.3. Bērnu klātbūtnē aizliegts veikt telpu dezinfekciju, dezinsekciju un deratizāciju, kā arī telpu remontdarbus.

13.4. Mazgājamās rotaļlietas mazgā ar mazgāšanas līdzekli un skalo siltā tekošā ūdenī pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi nedēļā (sk. 4.pielikumu).

13.5. Katrai telpu grupai lieto atsevišķu attiecīgi marķētu uzkopšanas inventāru.

14. Noslēguma jautājumi

14.1. Vadītāja nodibinot darba tiesiskās attiecības ar darbinieku, ka arī katru gadu iepazīstina ar kārtību. Darbinieki apliecina to ar savu parakstu, norādot datumu.

14.2. Katru gadu septembrī vecāki iepazīstas ar kārtību un apliecina to ar savu parakstu, norādot datumu, ka arī attālināti, izmantojot informācijas sistēmu "E-klase" vai izglītības iestādes mājas lapu.

SADZĪVES ATKRITUMI

Sadzīves atkritumi	Laiks	Atbildīgais	Piezīme
Ēdiena atkritumu trauks	Iztukšot pēc katras ēdienreizes 30 minūšu laikā	Skolotāja palīgs/Aukle	
Ēdiens un ēdienu atliekas	Izmest pēc kārtējās ēdienreizes 30 minūšu laikā	Skolotāja palīgs/Aukle	Virtuvēs nedrīkst atrasties ēdiens un ēdienu atliekas
Atkritumu grozs	Iztukšot 2 reizes dienā	Skolotāja palīgs/Aukle	Pamperus pēc noņemšanas nekavējoties izmest sadzīves konteinerā
Izlietots piena iepakojums	Izmest pēc izlietošanas 30 minūšu laikā	Skolotāja palīgs/Aukle	
Grupas papīra grozs	Iztukšot pēc nodarbībām	*Aukle/Skolotāja	

* Skolotājs ejot mājas iztukšo grupas papīra grozu.

**KRĒSLA UN GALDA PIEMĒROŠANA PIRMSSKOLAS VECUMA
BĒRŅA AUGUMAM PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ
“MAZULĪTIS”**

Krāsa	Balta	Oranža	Violeta	Dzeltena
Izmēra apzīmējums (saskaņā ar Standartu)	0	1	2	3
Bērņa vecums, gados	līdz 3	3	4-5	6-7
Apakšstilba (līdz paces bedrītei) augstums, cm (saskaņā ar Standartu)	20-25	25-28	28-31,5	31,5-35,5
Auguma garums (robežās no- līdz), cm (saskaņā ar Standartu)	80-95	93-116	108-121	119-142
Galda augstums, cm (saskaņā ar Standartu)	40	46	53	59
Krēsla augstums, cm (saskaņā ar Standartu)	21	26	31	35

TELPU VĒDINĀŠANA

Vēdināmā telpa	Laiks	Atbildīgais
Grupa, garderobe, guļamtelpa (1.-4. grupām)	5 minūtes ar caurvēju pirms bērnu ierašanās un pēc bērnu došanās mājup.	Skolotāja
Grupa	5 minūtes ar caurvēju starp nodarbībām, pastaigu laikā.	Skolotāja, skolotāja palīgs/aukle
Zāle	Starp nodarbībām	Mūzikas skolotāja

1. Gaisa apmaiņa ar caurvēju var tikt veikta arī pēc nepieciešamības:
 - 1.1. infekcijas slimību gadījumā;
 - 1.2. dezinfekcijas darba šķīduma gatavošanas un lietošanas laikā.
2. Telpu vēdināšana tiek veikta laikā, kad tajās neuzturas bērni!

ROTAĻLIETU KOPŠANA

Mazgājamās rotaļlietas mazgā reizi nedēļā (piektdienās):

1. mazgā bļodā ar mazgāšanas līdzekli (Ewol Professional Formula AU) universāls mazgāšanas līdzeklis (25 ml uz 5 l ūdens);
2. skalo siltā, tekošā ūdenī pēc nepieciešamības;
3. mīkstās rotaļlietas pēc vajadzības mazgā veļas automātā;
4. mīkstās rotaļlietas dezinficē ar baktericīdo lampu.